

Naším cieľom je priniesť festivalové filmy do všetkých kútov Slovenska

Agrofilm - prestížne podujatie, ktoré už píše štvrtú desiatku ročníkov svojej histórie ovládlo nielen Nitrú. Už štvrtý rok rozprestiera svoje krídla aj nad mestom pod Pustým hradom. V tomto čase otvorilo svoje brány aj pre širokú verejnosť. O tom, ako sa zrodila táto myšlienka a ako sa ju darí zvelaďovať sme sa porozprávali s prezidentkou festivalu Mgr. Danou Peškovičovou, PhD. (DP) a tajomníčkou Mgr. Ninou Pastierikovou (NP).

Mohli by ste na úvod povedať pár slov z histórie festivalu?

DP: Festival Agrofilm bol tento rok organizovaný už po tridsiatydrhýkrát. Je to najmä vďaka skutočnosti, že jeho zakladateľ a bývalý riaditeľ Výskumného ústavu živočíšnej výroby prof. Ján Plesník mal okrem vedy rád aj umenie a dokázal nájsť spôsob, ako tieto zdanlivo spolu nesúvisiace veci spojiť. To sa mu podarilo v roku 1984 a vtedy uzrel svetlo sveta tento jedinečný festival svojho druhu. Festival pretrval viac ako tri desaťročia a posledné 4 roky sa pretransformoval do podoby, ktorú by sme mohli nazvať Bližšie k verejnosti a prešiel spoza „múrov“ nitrianskeho výskumného ústavu k bežným ľuďom, ale aj študentom, odborníkom, proste ku všetkým, ktorí sa zaujímajú o zdravý životný štýl, farmárčenie. Tiež pre tých, ktorých zaujíma, aký je náš vidiek, ako správne hospodáriť v krajine a ako konzumovať zdravšie potraviny.

Kto prišiel s myšlienkou presťahovať významnú časť aktivít a sprievodných podujatí zo spomínaného výskumného ústavu medzi bežných ľudí?

DP: Je to kolektívne dielo nového tímu organizátorov Agrofilmu, ktorý prevzal „žezlo“ po generácii jeho zakladateľov. My sme si uvedomili, že ľudí treba informovať o spomínaných veciach aj inak ako písomnou formou cez články, resp. listovky a letáky. Za vhodnejší komunikačný nástroj sme pokladali práve filmy. Ako sa neskôr ukázalo, práve filmy dokážu lepšie vtiahnuť divákov do deja a ukázať im, čo vlastne je to farmárstvo, čo sú zdravé potraviny.

Mgr. Dana Peškovičová, PhD.
prezidentka festivalu

Mgr. Nina Pastieriková
tajomníčka festivalu

Tým sa nám podarilo podujatie s úzkou cieľovou skupinou premeniť na akciu, ktorá dokáže osloviť širokú odbornú i laickú verejnosť.

Podľa akých kritérií sa vyberajú filmy na jednotlivé premietacie miesta (nitrianske SPU a UKF, zvolenská TU, resp. OC Mlyny Nitra)?

DP: Cieľová skupina jednotlivých premietacích miest je pomerne široká. Výberová komisia dáva ponuku organizátorom premietaní na týchto miestach a tí podľa svojho zamerania zvolia najvhodnejšiu kombináciu snímok. Táto „taktika“ sa nám osvedčila, pretože napr. na pôde Slovenskej poľnohospodárskej univerzity si, samozrejme, vyberú filmy zamerané na agrosektor a výrobu potravín. Vedia k nim tiež nájsť vhodných prednášajúcich (pre odbornú i laickú verejnosť), ktorí dokážu následne rozprúdiť zmysluplnú diskusiu k danej problema-

tike. Na druhej strane, na Fakulte prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre znamenali veľmi dobrú odozvu filmy, ktoré sú zamerané na témy životného prostredia, škodlivých látok či kvality potravín. Aj tu prebiehala plodná diskusia a čo je dobré, veľkú časť aktivít v tomto smere vyvíjala cieľová skupina filmov, t.j. študenti. Pre premietanie v nitrianskom Obchodnom centre Mlyny sme cielene vybrali filmy určené pre širšiu laickú verejnosť, ktoré prezentovali danú problematiku jednoduchou a zrozumiteľnou formou. Zároveň by som si dovoľila dovetok: Bežného diváka nesmieme podceňovať, pretože v súčasnosti je voľne dostupný (najmä vďaka internetu) dostatok informácií a diváci dokážu často nielen zanietene, ale aj fundovane diskutovať aj na vysoko špecifické témy. Bohužiaľ, často vychádza ich argumentácia z nesprávnych zdrojov informá-

cií, preto je našou úlohou dávať tieto informácie z „netu“ na správu mieru (hoci to nie je prvoradý zámer festivalu). Zvolenská Technická univerzita ponúkla záujemcom o filmy snímky s problematikou lesníctva, ekológie, agroekológie a hospodárenia v krajine. Nesmieme zabudnúť na kategóriu výroby kvalitných potravín, ktorá zaujíma divákov bez ohľadu na ich odbornosť.

V minulosti bývalo organizované pofestivalové premietanie ocenených snímok, ktoré zostali v archíve Agrofilmu. Funguje niečo podobné aj v súčasnosti?

DP: V tejto podobe už niekoľko rokov nie. V tomto smere už naša „požičovňa“ funguje na inom princípe. Filmy sú zapožičiavané najčastejšie vzdelávacím inštitúciám a to vždy na základe konkrétnych požiadaviek. Veľmi často sú napr. doplnením prednášok, odborných seminárov a konferencií. Tento systém má aj spätnú väzbu v podobe propagácie nášho festivalu a občas vypomôžeme aj odborným komentárom k danej problematike.

Centrum vedecko-technických informácií v Bratislave, ktoré organizuje festival vedeckých filmov, bolo miestom premietania vybraných snímok z Agrofilmu. Sem sme vyberali snímky „vedeckejšieho“ strihu so širšou problematikou agrozozortu.

Ako je festival financovaný?

DP: Bohužiaľ, nič sa nedá robiť bez peňazí. Festival je sčasti podporovaný zo strany nášho zriaďovateľa – Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Tieto peniaze však ani zďaleka nestačia na pokrytie všetkých aktivít súvisiacich s organizovaním tak rozsiahleho a náročného podujatia ako je Agrofilm. My robíme všetko pre to, aby sme pre festival zabezpečili potrebné zdroje financií na jeho chod. Sčasti je to riešené inštitútom sponzorstva. Náš rozpočet je neporovnateľne nižší ako v prípade komerčných festivalov podobného zamerania. Uvidíme, ako sa nám v tomto smere bude dať v budúcnosti. Mnohé veci sú na báze dobrovoľnej spolupráce, ako je napr. už spomínané premietanie na univerzitách. Ak však chceme festival posúvať dopredu aj z hľadiska kvality, bude nevyhnutné zvýšiť jeho rozpočet. Zrejme budeme hľadať nejaké projektové zdroje. Festival sa dá vnímať aj ako vynikajúcu príležitosť pre náš rezort, pretože festival môže pomôcť zlepšiť propagovanie kvalitných potravín z domácej produkcie (aj lokálnych). Myslím si, že by sa dali nájsť projektové nástroje, ako tieto ciele naplniť aj s pomocou nášho festivalu a jeho sprievodných podujatí.

Vedeli by ste povedať, čo vás na práci tajomníčky festivalu fascinuje?

NP: Teší ma v podstate všetko, čo súvisí s prácou a organizovaním festivalu. Mám rada tvorivú prácu: Od návrhu vizuálu festivalu až po celý festivalový týždeň, kde sa dá tá kreativita uplatniť. Prírodzene ma zaujíma aj to, že každoročne pribudnú nové podujatia. Ide aj

nové premietacie miesta či stretnutia s novými ľuďmi. Tento rok ma zaujala spolupráca s profesionálmi z RTVS pri príprave a realizácii živého vysielania Farmárskej revue.

Veľmi sa mi páči nadšenie niektorých spolupracovníkov, napr. manažéra OC Mlyny Dezidera Mészárosa. Zaujala ho najmä myšlienka simultánneho diania na Farmárskych trhoch a v premietacích sálach tamojšieho multikina. Veľmi inšpiratívna bola tiež komunikácia s režisérkou víťazného filmu Máriou Martiniak. Táto zdanlivo krehká žena dokáže vytvoriť úžasné veci. Tiež nesmiem zabudnúť na entuziazmus mladých farmárov, ktorí dokazujú, že na Slovensku sa dá vyžiť z poľnohospodárstva.

Má expanzia festivalu mimo priestorov nitrianskeho výskumného ústavu má aj nejaké ďalšie ciele?

NP: V tejto chvíli je ťažké povedať či a dokedy je trojica univerzít a jedno obchodné centrum konečnou stanicou pre naše aktivity. Viem o tom, že predseda poroty Jaro Kerner mal neoficiálne rokovania s vedením košickej univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie. Tu by som opäť pripomenula otázku finančného zabezpečenia festivalu. Bez dostatku financií sa festival asi nepohne z miesta a našim cieľom je priniesť jeho filmy do všetkých kútov Slovenska.

DP: To súvisí s jeho pôsobením v metropole východu, kde pôsobí ako pedagóg vychovávajúci mladých filmárov (na Strednej súkromnej umeleckej škole filmovej). Snímky z nášho festivalu by chcel priblížiť aj svojim študentom. Jeho cieľom je ukázať, že tvorba filmov s agrárnou a environmentálnou tematikou je tiež umenie a že si vyžaduje kus filmárskeho kumštu.

Keď sa vrátim k Bratislave, ponuku podieľať sa na festivale sme dali napr. Chemicko-technologickej fakulte STU, zatiaľ čakáme na reakciu. Zrejme ani oni nemajú peniaze navyše, pretože etablovanie podobných aktivít vyžaduje určité financie. Hoci na druhej strane treba povedať, že naši existujúci partneri z radov univerzít dotiahli našu spoločnú myšlienku do konečnej podoby hlavne vďaka svojmu entuziazmu.

Ako vnímali tento presun tvorcovia filmov, resp. členovia medzinárodnej poroty?

DP: Podľa vyjadrení tvorcov i poroty ide o dobrý trend. Umožní to, aby ich filmy videlo viac divákov, čo poteší každého tvorcu (osobitne dokumentaristov). V utorok a v stredu sme, navyše, premietli aj celovečerný hraný film (česká Bella Mia, pozn. redakcie). Táto projekcia bola akýmsi experimentom, pretože doteraz sme divákovi ponúkali len tematické dokumenty s obmedzenou minútážou. Uvidíme, či sa bude tento počin opakovať aj v ďalších rokoch, predsa len hraných snímok s tematikou farmárstva nie je mnoho.

Je trend presunu väčšiny aktivít mimo pôvodných priestorov definitívny?

NP: V podstate áno. Treba to vnímať aj z pohľadu diváka. Náš ústav je umiestnený pomerne excentricky, čo je pre „mimoústavného“ diváka

(hlavne nemotorizovaného) dosť nevýhodné. Na druhej strane treba skonštatovať, že premietanie v priestoroch multikina má úplne inú atmosféru, veľké plátno a kvalitná premietacia technika robia svoje. Ešte raz by som sa vrátila k manažérovi OC Mlyny a ľuďom okolo neho, ktorí sa postarali o perfektnú propagáciu našej akcie, čo prispelo k jej vysokej návštevnosti.

Neplánujú sa v tejto súvislosti nejaké novinky aj v prezentácii poľnohospodárstva v priestoroch OC Mlyny (napr. výstava fotografií, a pod.)?

NP: V tomto smere sme sa ešte neangažovali. Do budúcnosti však nevyklúčujem ani aktivity tohto zamerania. Tento rok sme sa zamerali hlavne na už spomínané farmárske trhy, čo nám zabralo nielen veľa času, ale aj priestoru v rámci vstupnej haly OC Mlyny. Ak by sme sa zamerali aj na ďalšie sprievodné podujatia, zrejme bude potrebné zamerať sa aj na iné priestory než v doterajších ročníkoch.

Vráťme sa ešte na chvíľu k propagácii festivalu. Počas Národnej výstavy HZ v priestoroch Gazdovského dvora U výskumníkov už niekoľko rokov premietate festivalové filmy. O aké snímky ide?

NP: Snažíme sa premietiť v predpremiére nové filmy, čo by sa tiež dalo považovať za propagáciu Agrofilmu. Výberová komisia vždy urobí zoznam snímok ktoré sú určené pre širokú laickú verejnosť. Nakoniec, veď najčastejšími návštevníkmi nášho Gazdovského dvora sú rodiny s deťmi.

DP: Festival propagujeme aj na iných odborných podujatiach, výstavách pre chovateľov, odborných diskusných fórach pre farmárov a agropodnikateľov.

Na čo sa môžu tešiť návštevníci festivalu o rok? Pripravujete pre nich ďalšie novinky?

DP: Chceli by sme pokračovať v nastúpenom trende, vrátane tohtoročnej novinky, šiesteho festivalového dňa, ktorým sa nám podarilo zaujať širokú odbornú a najmä laickú verejnosť. Máme na tento deň (ako aj na všetky ostatné) veľmi dobrú odozvu. Bolo dobrým rozhodnutím, že sa táto novinka odohrala v sobotu, pretože vtedy majú bežní ľudia predsa len viac času na návštevu podujatí tohto typu. Nakoniec, o tom svedčia aj čísla návštevnosti OC Mlyny počas spomínanej soboty 25 208 návštevníkov, z tohto počtu pripadá približne 30 % „na vrub“ cielenej návštevy Farmárskych trhov Agrofilmu a premietania víťazných snímok nášho festivalu. Svoj podiel na zvýšenej návštevnosti mal určite aj priamy prenos vysielania Farmárskej revue s Jankom Škorňom a jeho kolegami, ktorý si pozval známych hostí a dal tomuto dňu vyšší „level“. Túto časť programu však nevieme sto-percentne garantovať aj o rok. Stále sme však limitovaní rozpočtom festivalu a hlavne zdrojmi, z ktorých dokážeme tento rozpočet naplniť.

*Za rozhovor poďakoval Marian Dukes
Snímka: Zdenka Žihlavská*